100. szám. Kedd, 1871. május 2. **XI. évfolyam.**

Szerkesztési iroda:
uri-utcza, Lukács-ház 9. sz. alatt alra, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:
Réthy Lipót könyvnyomdája, hová a hirdetések, előfizetési pénzek és kiadása körüli panaszok bérmentve intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3.50

Hirdetmények dija:
6 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 6 kr. s minden következőknél 4 kr. Bélyeg-dij külön 30 kr
Nyilt-tér sora 15 kr.

Arad, május hó 1.

= Midőn e sorok az olvasó elé kerülnek, városunkban a követválasztási szavazás már kezdetét vette, s ezuttal nem létezik reánk nézve oly bel- vagy külügyi kérdés, mely ezen helyi actus előtt háttérbe ne szorulna. Jól esik constatálnunk, hogy a legujabb választási mozgalom megindulásától kezdve egészen a döntő szavazás perczéig, nálunk a nyugalom és rend egy pillanatra sem lett semmiféle tekintetben megzavarva, sőt mondhatni, hogy oly közönyösség mellett még alig történt Aradon képviselőválasztás, mint ezuttal.

Ebben semmi meglepő sincs. A közjogi kérdéseknek az országgyülésen való szünetelése a pártok állására is enyhitő, sőt közvetitő befolyást gyakorolt s megszüntette a merevséget, melyet még a 69-diki választásoknál jobb és baloldal egymással szemben elfoglalt. Maguk a helybeli ellenzék számbavehető s öntudatosan eljáró tagjai is belátják, hogy a közjogi oppositio ez idő szerint gyakorlati eredményt nem birhat kivivni s ezért nem is küzdenek oly hév s buzgalommal vallott elvüket képviselő jelöltjük győzelme mellett, mint azt a mult választáskor tették. Viszont a Deák-pártiak is, biztos tudatával országgyülési többségüknek s az elfogadott közjogi alap megingathatlanságának, kevesebb buzgalommal müködnek átalában a diadal biztositására, mint ennekelőtte.

Ha mégis a legutolsó órákban nagyobb tevékenység s propagandát tapasztalunk az utóbbi párt részéről, ezt nem annyira politikai, mint inkább belybeli érdekek szempontjából lehet magyarázni s itt számos oly tényező vehető tekintetbe, mely másutt épen nem, vagy legalább nem oly mérvben fordul elő.

Tagadhatlan ugyanis, hogy városunkban számos tekintélyes, mondhatni irányadó egyeniség van, kik tisztán politikai szempontból teljes nyugodtsággal tekintenék a baloldali jelölt győzelmét, s ha nem is mellette, de ellene sem használnák fel befolyásukat: ha különösen l o c a l i s szempontokból oly elemek t u l s u l y r a v e r g ő d é s é t ől nem félnének, amelyeknek irányzata — legalább az ő nézetük szerint — nincs összhangzatban ugy magánmint a v á r o s érdekeivel. Vagy mondjuk ki leplezetlenül: félnek, hogy az itteni baloldaliak győzelme esetében, oly egyének s érdekek kerülnének felszinre, lehet, az itteni baloldal tiszteletreméltó irányadó személyiségeinek a k a r a t a e l l e n é r e is, hogy városunk anyagi és erkölcsi érdekei egyiránt veszélyeztetve lennének.

Hogy ily eshetőség kikerültessék, számosan — még elvük s hajlamuk ellenére is — kisebb nagyobb mértékben hozzájárulnak a jobboldali győzelem előmozditásához, a mennyiben ezzel különösen Arad városában is a békét s rendet megóva vélik tudni. — Helyes vagy helytelen-e ezen felfogás, — annyival kevésbé akarjuk kutatni, miután legkevésbé sem szándékunk, s e perczben már fölösleges is volna, bármely irányban erkölcsi pressiót gyakorolni, s ép oly távol áll tőlünk akár egyik akár a másik párt valamelyik hivét megsérteni akarni. De mint a napiesemények hü feljegyzői, nem véltük tisztünkkel megegyezőnek az e választásban szereplő ily lényeges momentumokat elhallgatni s némely polgártársainknak az avatlan előtt talányszerü eljárását, a főindokok felemlitésével ki nem deriteni.

Mint czikkünk elején emlitők, eddig a legszebb rend és esendben munkálkodott mindkét párt, s hisszük, hogy ez a fontos alkotmányos tény teljes bevégeztéig ugy leend. Azon, szerencsére, elenyésző csekélységet képező szélsőpártiak és titkos ultramontánok, kik aljas pasquillokban tárták föl durva lelkük s neveletlenségüket, azok pártkülönbség nélkül minden becsületes embernél csak megvetésre találtak s nem zavarhatják meg a legszebb polgári jogyakorlati érvényesitését, melyet a pártok irányzó egyéniségei csak tisztességes eszközökkel s utakon akarnak végbevinni.

Országgyülési tudósitás.

P e s t, április 29.

(i. x.) Elnök: S o m s s i c h P á l délelőtt egy negyed 11 órakor nyitja meg a képviselőház ülését.

N a p i r e n d: A letárgyalt tjavaslatok harmadszori felolvasása és a közlekedési miniszter előterjesztése.

A kormány részéről megjelent: dr. P a u l e r Tivadar, G o r o v é István, S z l á v y József.

A legutóbbi ülés jegyzőkönyve felolvastatván, hitelesittetett.

Elnök mindenekelőtt tudatja, hogy a közlekedési miniszter óhajára hivá össze a mai ülést.

Elnök Maros-Vásárhely városa közönsége átiratát mutatja be, melyben a ház tagjai a 67. honvédzászlóaljnak máj. 27-én tartandó zászlófelszentelési ünnepére meghivja. Több helyhatósági kérvényt jelent továbbá be.

D e á k Ferencz bemutatja a pesti kereskedői ifjak társulatának kérvényét, melyben egy országos kereskedelmi akadémia felállitását kérik.

A kérvényt annak belátható fontosságánál, közkivánatosságánál fogva nem szükség bővebben indokolnia.

A képviselők közül kérvényt nyujt be még Ivánka Imre.

A kérvényi bizottsághoz utasittatnak.

D i e t r i c h Ignátz interpellátiót kiván az igazságügyminiszterhez intézni. „A ház elhatározta: hogy a birósági rendezésre vonatkozó törvényjavaslatokat, most, minden más előtt fogja tárgyalni. De ha a ház oly sürgősséget tulajdonit e javaslatoknak, megkivánhatja, hogy az igazságügyminiszter a megszavazott törvény után annak végrehajtásához is lásson. Azért először kérdi az igazságügyminisztertől:

Szándékozik-e a birósági rendezést, ha az jelen ülésszak alatt törvénynyé válnék, még a jelen ülésszak országgyülés ideje alatt, vagyis j. é. április 20-ig végrehajtani? (Helyeslés balfelől.)

Második interpellátiója a biróságok betöltésénél követendő eljárási módra vonatkozik. Még az absolut kormány sem járt el oly önkényüleg a birói állomások betöltésénél, hanem meghallgatta az illető biróságokat. Kérdezi tehát, szákdékozik a biróságok betöltését pályázat utján eszközölni, vagy annál másokat is meghallgatni?

Kiadatik az igazságügyminiszternek.

K a u t z Gyula a pénzügyi bizottság jelentését mutatja be a határőrvidéki posta-, tengerészeti- és távirdai pótköltségvetésről, melyet a bizottság változatlanul elfogadásra ajánl.

Kinyomatik.

G o r o v é István közlekedési miniszter három rendbeli előterjesztést tesz.

Bemutatja először a fiumei kikötő kiépitésére vonatkozó javaslatot, költségvetéseket, terveket és jelentést, és reményli, hogy ez által az országnak egy rég táplált óhaja valósul meg. Egyuttal megjegyzi, hogy véletlenségből e javaslat előbb osztatott ki, mint az a házban bemuttatott, igazolásul fölhozza azonban, hogy ezen intézkedés a fontos tárgy keresztülvitelét inkább siettetni, mint késletetni fogja.

Második előterjesztése a gömöri vasut kiépitésére vonatkozik. Az engedményesek nem tudtak megfelelni azon feltételeknek, melyeket az 1870-ki törvény kiszabott, azért az engedély okmány megsemmisittetett. Azonban a kormány e fontos vasut kiépitését közérdekünek tartván, uj módozat felett gondolkozott és ennek eredményét mutatja be egy törvényjavaslatban.

Végre az első gácsországi vasut engedély-okmányát tartalmazó 1869. VI. t. cz. egynéhány szakaszának módositása iránt nyujt be egy póttörvényjavaslatot.

Az első javaslat a pénzügyi, a két utóbbi a vasuti bizottsághoz utasittatik.

S z l á v y József keresk. miniszter bemutatja a Peru, Chili, Urugay és az Argentini respublicával kötött hajózási és barátsági szerződést. (Derültség.)

Következik az erdélyi arányositásról és tagoritásról szóló törvényjavaslatok végmegszavazása.

A főrendekhez átküldetnek hozzájárulás végett.

E l n ö k: A legközelebbi ülés alkalmasint kedden lesz, mikor a 25-ös bizottság beterjesztheti jelentését Ekkor a Spanyolországgal, a Guatemálával kötött hajózási szerződrésről, továbbá a tengeri hajók köbözéséről szóló törvényjavaslatok vétethetnének fel, továbbá a pénzügyi bizottság jelentése az országház épitése iránt, és a mentelmi bizottságé Miletits Szvetozár kiadatási ügyében.

Az osztályokban a telepitvényesek iránt teendő ideiglenek intézkedésekről szóló tvjavaslat vétethetnék fel.

T i s z a Kálmán a szabályokra hivatkozva, azt kivánja, hogy a ház előbb határozzon, vajjon kivánja-e tárgyalni azon javaslatot, mert ez a correct mód, mely valamely tjavaslat fölvételére nézve a házszabályokban előirva van.

E l n ö k kérdésére a ház egyhangulag elhatározza, hogy e tvjavaslat tárgyalás végett az osztályokhoz utasittassék.

Ülés vége 11 órakor.

Francziaországi ügyek.

A r a d, máj. 1.

Thiers ugyan a nemzetgyülés minden ülésében egész biztossággal állitja, miszerint a döntő támadás a párisik ellen már megkezdetett, és ezt a praefektekhez intézett körleveleiben is állandóan ismétli, amennyiben felsorolja azon hadi terheket is, melyeket a modern Bayard, Mac-Mahon a hős „sans peur et sans reproche“ mintő nevezé — alatt vivnak ki a versaillesi csapatok: mindazáltal a 25-ki fegyverszünet óta történt dolgok után épen nem adhatunk teljes hitelt a hivatalos biztatásoknak.

A döntő támadás Páris ellen csakis az északi oldalról intézhető, tehát azon terepen, mely Neuilly és Clichy környékén terül el, s melyen már három hét óta eredmény nélkül foly a harcz. És ahelyett, hogy ez oldalon az egész vidéket uraló Mont-Valerien messzehordó ágyuinak segélyével nagyobb és erélyes támadás intéztetett volna, egyszerre egészen elcsendesült itt minden, és a versaillesi csapatok, bár nem valami nyomatékosan a déli erdők ellen fordultak, melyek négy nap óta több ütegből lövettetnek.

Az Issy-erőd már elhallgattatott, és a többi védmüvek is erősen megrongáltattak. Lehet a kormány csapatai már kezükre is keriték az Issy-erődöt. Mindazáltal mi még sem hihetjük, hogy a döntő támadás csakugyan délről fog történni. Mert akkor is, ha a romba lőtt déli erődöket a versaillesi csapatok mind elfoglalandják, e részen még azután kellend mindent keresztül csinálniok, amivel a Porte-Maillot és Neuilly-nél már részben l e g a l á b b k é s z e n v a n n a k. Ekkor ugyanis még az erődök megett fekvő helységeket kellend lépésről-lépésre elfoglalniok, a körfalakon rést ütniök, azokat szétrobbantaniok, az eltorlaszolt utczákon keresztül törniök, mig végre eljuthatandnak a Szajnához, hol — e folyó által a felkelés tulajdonképeni tüzhelyétől, azon városrésztől t. i. hol a Place-Vendome, a Hôtel de Ville, a Montmartre stb. fekszik elválasztva, az átmenetet a folyón véres áldozatokkal kellend kivivniok.

A Porte-Maillot és a Porte des Ternes-en át intézendett támadás ellenben közvetlenül ezen városrészek ellen irányul, és már ezért is azt kell hinnünk, hogy a főtámadás csakugyan itt fog bekövetkezni. A déli-erődök bombáztatása tehát ily körülmények közt vagy áltámadás, vagy pedig időnyerésre számitott manoeuvre. A déli erődök lövetése és szándékolt elfoglalásával tehát csakis az lehet a czél, hogy a felkelőknek az ezen erődítvényekre támaszkodó támadásimüveletei teljesen megbénittassanak.

Az események menetének teljes áttekinthetése végett, adjuk itt, a lapunk utolsó számának megjelenése óta érkezett ide vonatkozó táviratokat.

V e r s a i l l e s, április 28. este. A nemzetgyülésben a pénzügyminiszter a német csapatok ellátására szükségelt póthitelt terjeszt elő. A pénzügyminiszter kijelenti, hogy a kormány az elvállalt kötelezettségnek mindig pontosan eleget tett; a lejárt határidőig nem teljesitett fizetések azóta már kárpótoltattak, s az elvállalt kötelezettség mindig pontosan teljesittetni fog. Bordeauxból küldöttek érkeztek kibékülési kisérlet tételére.

B e r l i n, ápr. 28. Poroszország közbevetése folytán Cluseret azt válaszolta, hogy a communenél inditványozni fogja a párisi érsek s a többi papok szabadon bocsáttatását és reményli, hogy inditványa el fog fogadtatni.

B r ü s s e l, ápr. 28. A párisi commune azon inditványa, hogy a Versaillesban agyonlőtt négy nemzetőrért visszatorlásul a párisi érsek és Chaudey agyonlövessék, elvettetett.

P á r i s, ápr. 27. A párisi hivatalos lap jelenti: Az idegen tulajdont képező minden tárgy sérthetetlen. — A commune minden municipalitásban egy bizottságot alakitott, mely az elrejtett fegyvereket s a zászlók alól megszökötteket felkutassa.

B e r l i n, ápr. 27. A nagy főhadiszállás felosztalása máj. 1-re elrendeltetett. Bordeauxban és az elfoglalt vidékeken több nagyobb bankház vonakodik a nagyobb franczia bankjegyeket párisi árfolyamon elfogadni. E vonakodásnak azonban nemsokára vége vettetett. A haditanácsban hozott határozat szerint a német csapatok esetleg csak annyiban vesznek részt a párisi lázadás elnyomásában, hogy Párist bombázzák és a városon kivül vesznek részt a harczban. Fabrice tábornok utasittatott annak kieszközlésére, hogy a visszatartott 1400 német fogoly szabadon bocsáttassék, s az elfoglalt német hajók visszaadassanak.

P á r i s, ápr. 27. A porte Ternes mellett igen élénk ágyutüzelés vehető észre. A déli erődök ellen intézett ágyuzás ma sokkal gyengébb. A versaillesi flotilla Bezens környékére érkezett. A foederáltak ágyutelepei a Mont Valerien felé igen élénk tüzelést intéznek. A küzdők elkeseredése folyton növekszik. A commune egy jelentése szerint a halottak és a sebesültek száma 9000 a foederáltak közt, — ezenkivül 3000 ember el van fogva közöttök.

B e r l i n, ápr. 29. A franczia pénzügyér tegnap Rouenben 36 millió franknyi élelmezési dijhátrálékot fizetett ki a német hadélelmező biztosoknak, melynek folytán a megkezdett harácsolások beszüntetvék. A közelebbi részletfizetés máj. 11-re van kitüzve.

V e r s a i l l e s, ápr. 28. Tegnap és ma egyre csak Thiers lemondási szándéklata volt a közbeszéd tárgya, melyre állitólag a német seregparancsnokokkal való egyenetlenség és viszálkodás adna okot. Szerencsére azonban e leköszönés még mindeddig nem következett be.

B r ü s s e l, ápr. 28. Az északi franczia vasuti társaság minden állomásán táviratilag tudatta tegnapelőtt, hogy Páris körülzárolása megkezdődött s a számára szánt mindennemü szállitmányok visszatartandók.

P á r i s, ápr. 28. A versaillesiak a commune harcztéri jelentése szerint háromszor támadták meg sikertelenül a clamarti indóházat; Valerien nagy tengeri ágyukkal lövi Auteuilt, St.-Cloudot és Point du Jourt; a déli erődök bombákkal árasztatnak el. — A békeliga a párisi negyedeket felhivja, hogy egy Lyon vagy Grenobleban tartandó béketanácskozásra követeket küldjenek. A terrorismus nő; a nemzetőrség ujjászervezése fennakadt.

V e r s a i l l e s, ápr. 29. A nemzetgyülés roppant többséggel elfogadott egy inditványt, melyszerint Thiers fölhatalmaztatik minden departementban eshetőleg kihirdetni az ostromállapotot. — A felkelők támadást intéztek a kormánycsapatok egyik ütege ellen Clamart és Chatillon között, azonban visszaverettek. Issy erőd még nem foglaltatott el, és időről időre még bombákat is vet.

P á r i s, ápr. 28. Gyakran fordul elő an az eset, hogy a hadcsapatok makacsul vonakodnak tüzbe menni, a hadseregnek ujjászervezése elé nagy akadályok gördültek; még maga Dombrowszky sem képes többé a zászlóaljakkal szemben annyi tekintélyt gyakorolni és erélyt kifejteni, amennyi azoknak harcztérre indithatására mulhatlanul szükséges lenni.

V e r s a i l l e s, ápr. 29. Tegnap egész nap heves ágyutüz folyt a déli erődök ellen, mely Vauvres erőd által élénken viszonoztatott. — Párisból érkezett hirek constatálják a nemzetőrök nagy kimerülését a folytonos ágyuzás által. A nemzetőrség tényleges létszáma folytonosan apad, és ma állitólag nem tesz többet 28,000 embernél.

V e r s a i l l e s, ápr. 29. Faidherbe a parancsnokságtól elmozdittatott, s utóda Salignac-Fenelon. — A párisi commune a Brea templomot, mely az 1848-ki juniusi forradalomban elesett hasonnevü tbk emlékére emeltetett, lerombolni határozta s a tért körötte „juniusi térnek“ nevezte el.

P á r i s, ápr. 28. A csatározások ma főleg Montrouge, Issy, Chatillon, Clamart, Asniéres, Gennévilliers és Neuilly közt folytak. A versaillesi csapatok támadása átalános. A város belsejében erélyesen munkálkodnak borzasztó torlaszok emelésén. A vaspályán ideszállitott élelmiszerek elkésve érkeznek meg. A commune egy rendeletben meghagyja a vaspályatársaságoknak, hogy 48 óra lefolyása alatt 2 millió frtot szolgáltassanak az államkincstárba; ez összeg hátralékos adójuk arányához képest volna kivetendő.

Schoelcher javaslata a béke-ligáról.

A polgárháboru a szenvedélyeket a legvakabb dühre ingerli; félreismernek minden emberi érzetet. Franciaország, Versailles és Páris között 4000 évre visszaesett. Már odáig jutottak, hogy az egyik részen agyonlőtték a hadifoglyokat, a másikon pedig tuszokat vettek, melyek a megtorlás elvénél fogva áldozatul fognak esni! Fogat fogért, szemet szemért, áldozatot áldozatért. Ez Mózes törvénye, melyet a civilisatió élén álló nemzet megujitott!

Minden áron végett kell vetni e borzasztó harcznak. Ez nem sokára összetépné a becsület

köpenyét, melyet Páris ellenállásával szerencsétlenségeinkre vetett, megfosztana minket a világ tiszteletétől, bevégezné annak tönkretételetét, mit az idegennel vitt harcz forrásul fennhagyott, végre, miután már annyi bajt okozott a fővárosnak, ha folytatják, az országot is fenyegeti kiszámithatlan bajokkal.

Mindenki tegye meg a végső lépést, melylyel a békét visszaterelhetjük, tegye ezt a megsértett müveltség, az erkölcsiség, az emberiség, a haza nevében azon Páris nevében, mely a meglepetés és kétségbeesésbe ejtetett, mely szabadságaitól erőszakosan megfosztatott, mely nem dolgozik többé, néptelen lesz és körfalain tul még most is láthatja a német hadsereget, mely kész egyenetlenségeinket saját hasznára forditani.

Ennyi csata, melyekben 20 nap óta a franciák egymást ölik, nem birhat szerencsés véggel, sem az egyik, sem a másik oldalon. Bárki legyen a győző, a köztársaság lesz legyőzve. Ez iszonyu párbajban a fegyverek ereje nem teremthet egyebet, mint megnevezhetlen bajokat.

Egyedül a békülés szelleme szerezhet nyugalmat a megcsonkitott és kimeritett országnak; egyedül a béke segélyével hozhatjuk helyre roppant szerencsétlenségeinket.

A kormány hajlandónak nyilatkozott a békés kiegyezés utjára lépni; Thiers által ünnepélyesen kijelenti, hogy minden el lesz felejtve, mihelyt a rend visszaállittatik, kivéve Lecomte és Thomas tábornokok gyilkosait. E szavak teljes és átalános kegyelmezést tartalmaznak a márcz. 19-ke óta történt tettekért, kegyelmezést, melyet szükség esetében a nemzetgyülés nem késend szavazatával biztositani.

Azon hatalom, melynek alapján Thiers lett elnökké megválasztva, a legjogosabb, legtörvényszerübb, mely valaha létezett, mivel az átalános szavazó testtől jő és a köztársaság nevében müködik. Akár tetszik ez nekünk, akár nem, mi ellenpárti republikánusok kénytelenek vagyunk azt elismerni. A kormány — minden politikus belátja — valóságos engedményt tett és Francziaország, mely nyugalom után sóhajt, joggal várja a commune-től, hogy az is ilyet hozzon.

A kormány kinyilatkoztatá, mily feltételek alatt akar egyezkedni; e feltételeket nem mi vagyunk hivatva megbirálni; de tagadhatjuk-e, hogy a vitára érdemesek, midőn egy oly egyezmény megkönnyitéséről van szó, mely feltétlenül szükségessé vált? Hogyha a község nem véli azokat elfogadhatni, Párisnak joga van azt felhivni, miszerint tudassa, mily feltételek alatt kötne egyezséget.

Párisi lakosok! serkenjetek fel aléltságtokból, a melybe merültetek, ne hagyjátok el önmagatokat; lépjetek fel, mint közbenjárók, alakitsatok egy kiegyezési ligát és e ligának programmja legyen: „kényszeriteni a községet, hogy a kormánynak fegyverszünetet ajáljon, melynek tartamában megegyeznének a béke helyreállitására nézve"; siessetek e programmot aláirni a járások azon helyein, hol ezt letéve találjátok; lássátok el ezt százezer aláirásával és a hôtel de villeben ülésező párisiak kérelmeiteket nem fogják s nem lesznek képesek visszautasitani. A megbizottak kötelessége megbizóik kivánságait teljesiteni; ez által nem fogják méltóságukat legkevésbé sem feláldozni.

„A harcz" mondja a commune egyik manifestumában, „vagy a községi eszme diadalával, vagy Páris megromlásával végződhetik." Lehetetlen, hogy az kész legyen, inkább Párist romba dönteni, mintsem lemondani arról, amit kiván. Lehetlen, hogy az inkább visszautasitja eszményképének némi áldozatát, mintsem folytatja-e daczháborut, melyben nem csak ezer meg ezer nemzetőr és katona fog elveszni, kiknek hivatása egymást szeretni, hanem ezer meg ezer asszony és gyermek is, kiket a mindinkább dühös hadseregek összetiperni, összezuzni fognak.

A körülmények lánczolata a commune tagjait Páris feltétlen uraivá tette és egy bátor és erélyes hadserget adott nekik; az ő kezeikben van a béke vagy a háboru. De ők látták, az utolsó községi választások kellőleg bizonyitották, hogy a párisi lakosságnak roppant többsége egész Francziaországgal egyetértőleg a mostani szörnyü válságot megoldatni akarja. Iszonyu felelősséget vonnak magukra, ha nem engednek kötelességüknek, mely azt kivánja, hogy egyezséget kötve, véget vessenek a viszálynak, mely minket az örvények-felé vezet. Az egyezség lehetséges, ha készek reá; az emberiség iránti szerelmük hivja őket és a haza hálás lesz irántuk. Valóban az nagyon sok Francziaországnak, hogy az idegennel vitt harczot polgárháboru váltja fel, midőn sebei még egészen véresek és az ellenség területét elfoglalva tartja.

V. Schoelcher.

A német egyházi mozgalomhoz.

Huber tanár, az ismert német egyháztudós és Döllinger után az antifallibilista mozgalom legelőkelőbb vezére, legközelebb nyilt levelet intéze a münchen-freisingi érsekhez, melyben ez utóbbinak a csalhatatlanság ügyében m. é. decz. 26-án kiadott pásztorlevelét éles birálat alá veszi. Mint Huber a bevezetésben mondja, a pásztorlevelet lépésről lépésre akarja megczáfolni. A czáfolat azon részeit, melyek nem személyes ügyre vonatkoznak, hanem általános cultur-érdekkel birnak, következőkben foglaljuk össze: Mindenek előtt az érsek azon állitását, miszerint zsinati kinevezésekkor a házszabályok ellen tiltakozott, az érseknek ugyanez ügyben a zsinaton tartott beszédével czáfolja meg. Kiemeli, hogy a német és osztrák püspökök arra kérték a pápát, miszerint a zsinati vizsgáló bizottságba, melyet a pápa nevezett ki, maga a zsinat is választhasson tagokat. E kérelmök visszautasittatott. Erre a nevezett püspökök 1870. jan. 2-án panaszkodtak a zsinati házszabályek ellen; továbbá a zsinat üléstermének, melyben a szónokot érteni nem lehetett, megváltoztatását kérték. Mindez nem történt. Midőn 1870. február 20-án a szabadságot még inkább korlátozó házszabályokat octroyálták a zsinatra, maga az érsek is tiltakozott ellenök. A tiltakozásban az mondatik, hogy az uj házszabályok a szabadságot egészen megszüntetni látszanak.

Huber azután azon módot, melylyel az érsek az infallibilitást saját lapjának mellékletében közzé tette, hogy ekképen a királyi placetumot kijátsza, dugáruskodásnak nevezi. Az érsek az előbbi pápai és zsinati végzeteket magában a lapban nyomatta ki, a constitutió de fide, továbbá a de ecclesia Christi pedig még a főlap tartalmi rovatában sem lettek fölemlitve, s csak titokban a melléklap közlé azokat.

Huber kimutatja, hogy decz. 26-diki érseki pásztorlevél hamisitásokra s valótlanságokra támaszkodik. A zsinat „szabadon összegyült," de nem szabadon tanácskozó és határozó zsinat volt. 1870. ápr. 10-én maga az érsek az Unam Sanctam bullát azon csalódásokra vezette vissza, melyeknek a pápák a hamis történetirás által kitéve voltak. A zsinaton maga az érsek mondotta, hogy az infallibilitás közvetlenül a katholikus tan viszonyát a polgári társasághoz érinti, s követelte, hogy mielőtt a zsinat a dogma felett határozna, a pápai hatalomnak a világi és polgári ügyekben való kérdése tárgyaltassék. A curia e követelésnek nem tett eleget, s igy a zsinat kénytelen volt a csalhatatlanságot megszavazni a nélkül, hogy annak következményei a polgári és politikai ügyek megállapittattak volna. A „Civitta" mely a pápa nézeteit szokta közölni, az Unam sactam bullát a katholikusokra lelkiismeretben ma is kötelezőnek mondja. Ha tehát az érsek a csalhatlanság következményét ma tagadja, mikor egy évvel előbb maga utalt reájuk, csak hanyagságról vagy rosz emlékező tehetségről tesz tanuságot.

Bármennyire becsüli az érek IX. Pius pontificatusát, kormányzásának tényeit, rendeleteit, manifestatumait megdönteni nem fogja. Ezen tények, rendeletek legtöbbje ellen pedig a zsinaton maga az érsek tiltakozott, a dicséret tehát nem igen van helyén. Huber ezután igen részletesen és tárgyilagosan polemizál az érsek állitásai ellen s mostani szavait tisztán azokkal czáfolgatja; melyeket a zsinat idején mondott. Nyilt levelét következőleg vegezi:

Nyerhetek-e az ilyen ellenmondásokkal szemben hitet s bizalmat az ön dogmatikai meggyőződéseinek szilárdságaban? Nem kénytelen-e mindenki, ki ezen kiáltó ellenmondásokat megismeri, az ön theologiai belátásában s főpásztori őszinteségében kételkedni? Nem mindenkit önkénytelenül ellepte azon aggály, hogy a hivők vallási lelkiismeretével kimondhatatlan gyalázatos játékot üznek? Valóban, mielőtt ön egyházi büntetéseket mér azon férfiakra, kik az egyház régi tanát ismerik, azokról bátran tanuságot tesznek, jobban tett volna ön, ha magamagára alkalmazta volna a censurát s azon méltóságot letette volna, melyet ön e komoly időben sem saját, sem hiveinek üdvére nem visel?

Különben kijelentem, hogy az ön részéről minden további elégtételről lemondok.

München, 1871. ápr. 24.

Prof. Dr. Huber J.

Castelár Amadé király ellen.

A miniszterelnök sajátságos eljárása folytán a cortes ápr. 20-iki ülése igen viharossá vált.

Diaz Quintero sok munkával és észszel összeállitotta volt a választások hamisitására irányzott miniszteri rendszabályokat, különösen kiemelve azon visszaélést, melynek eszköze a katonaság volt.

Beszédét igy végezte: „E választás elfogadása által önök, uraim, a hamisitások ama halmazatának méltatlan bünrészeseivé válnának."

Erre felállott Serrano tábornagy, a miniszterelnök, s nagy ingerülten ezt mondá: „Ami méltatlan, becstelen és példátlan a történelemben, az azon nyelv, melylyel ez urak élnek. (És itt a republikánusokra mutatott.)" A marschall erre a hadsereg dicsőitésére tért át, melyet ugy tüntete föl, mint a spanyol szabadság egyetlen forrását és menedekét.

Tagad minden, a választások tekintetében felhozott állitólag törvénytelen befolyást, és igy fakad ki: „Hol van a bizonyiték, talán ama beszédében? — „Nem, a tényekben" válaszolnak mint egy ember a köztársaságiak. Serrano folytatva beszédét azt mondja, hogy a köztársaságiak ölik meg a szabadságot, s hogy soha sem történtek szabadabb választások, mint a multak, hogy kortes királyt akartak, s hogy a republikánusok hiába iparkodtak gorombaság és botrány által a törpe kisebbség zsarnok uralmát tolni a többségre.

Figueras: Amint az 1843. és 1856-ban történt. (Serrano akkor a reaktió kartács-ütegeit vezényelte.)

Serrano: Mit akartok ti tulajdoképen? Tán Madridból egy második Párist csinálni. A papokat főbe lövetni és a házakat kifosztani. (Viharos ellenmondás a republikanusok részéről.) Hosszabb heves feleselés után Serrano oda nyilatkozik, hogy a köztársasági kisebbséget nem akarta sérteni, és hogy mint a hadsereg főnöke, csak annak becsületét akarta megmenteni.

A közvélemény helyes tolmácsolása és tisztázása azonban Castelárnak volt fenntartva. Ez miután egy másik kormánypárti választás megsemmisitését sürgette és törvénytelen voltát a választás okmányaiból támogatta, ezzel folytatá beszédét:

Amig a kormány a választásokra való tapasztalt befolyásáról le nem mond, addig nem lesz sem rend, sem kormány, és a hatalom semmi más mint gyalázatos rablás, melyet erőszak végrehajt, és corruptio és cselszövény megtart.

Az állami élet legfontosabb cselekvénye a választás; minden hatalom jogalapja a népfenség, mely az általános szavaton alapul. Ha az általános szavazaton azon hatalom által semmivé tétetik, mely annak oltalmára van hivatva, akkor a népet oda tereljük, hogy ellenszegülvén ama félszeg törvényességnek, lesi az alkalmas pillanatot, melyben a felülről jövő önkényes tulkapások ellen a forradalommal felelhessen. A legnagyobb demagog a belügyminiszter; ily miniszterium nem kormányra, hanem oda való, hol a legközelebbi barrikádok fognak épülni.

Én mindig a törvényes alap megóvása mellett voltam, de ha pártom tőlem azt kérdezi: mit tegyünk, ha a kormány a választásokat meghamisitja? akkor nem válaszolhatok másképen, mint: Esküdjetek össze az összeesküvők ellen, tegyétek az erőszakot az erőszak ellen.

A társadalmi és égi mechanismus egy törvénynek engedelmeskedik. Azért oly miniszterium, mely a választások törvényességét és függetlenségét megóvná, mindenek felett becses volna, mert békitője lehetne Spanyolországnak; elejét venné az államcsinynak felülről és a pronunciamentónak alólról, mely két dolog, miután a monarchia cultusát semmivé tették, a nemzet megérlelését akadályozza, mi pedig a köztársaság főfeltétele. Vannak szerencsétlenek, kik süketnémán születnek: egy a belügyér, ki nem bir a törvényesség legcsekélyebb érzetével sem. A kormány a provisorium megoldása feletti örömében elhamarkodta a mult cortes berekesztését és lehetlenre adta fejét, midőn a nemzeti ellenzék megsemmisitésén fáradozott.

Ha hivatásom az lett volna, hogy democratiai monarchiának legyek hive, akkor a királynak őszintén azt mondtam volna: Hazám állapotai engem arra késztetnek, hogy felségednek a hazatérést tanácsoljam, amint azt a belgiumi Lipót hasonló esetben tette volna, ha ön nem akar a mexikói Miksa sorsára kerülni. Azon nemzet, mely testőrei, szolgái sorában látta ama éhenkórászokat, ugyanazon Savoyi herczegeket, kik most itt dynastiát alapitani óhajtanak. (Félbeszakitás, taps a karzaton, elnök közbe szól.)

Castelar: A történelem mindig szabad volt, lásd Tacitust stb. Igazat mondok, Savoyi: Philibert és Károly Emmánuel, V. Károly és II. Fülöp diadalszekerét mint obscurus éhenkórászok követték. (Rendre! Viharos félbaszakitás.)

Figueras: Melyik czikke az alkotmánynak mondja, hogy a savoyi herczegek sérthetlenek?

Castelar igy végzi beszédét: Ha a lefolyt választásokon végig tekintek, eszembe jutnak Dante szavai: Hagyjatok föl minden reménynyel! És ez engem inkább meghat, mint a pokol kinainak leirása. És még inkább, mint a választások borzadályai nyom el engem azon gondolat, hogy a törvényesség korlátain belül nem leszünk képesek a szabadságot és a hazát megmenteni.

A szónoklat hatása, mint Castelaré mindig hatalmas volt.

Az aradi első önkéntes tüzoltókar

tisztujitó közgyülése 1871. április hóban.

Elnök Dengl József üdvözli a számosan összegyült tagokat, előadván a közgyülés okát, miszerint itt az idő, hogy a tisztujitás megtartassék, ennek következtében kötelességének ismeri ugy maga, mint tiszti társai nevében az eddigi bizalmat megköszönni és tisztségüket letenni.

Ezután felkéri a közgyülést, miszerint a tisztujitás vezetésére egy korelnök választatnék, — mit azonban a közgyülés el nem fogadott, hanem közfelkiáltás utján ugy kor- mint további karelnöknek Dengel József egyhangulag kikiáltatott.

Ekkor ujból elfoglalván elnöki székét, megköszöné a közgyülésnek irányában mutatott vonzalmát, s igéri, hogy mint eddig, ugy ezután is minden törekvését a tüzoltókar felvirágzására forditandja.

Ezután megkezdődött a választás.

Alelnöknek szintén egyhangulag Varjasy János megválasztatott, ki meleg szavakkal köszönte meg e benne helyezett bizalmat.

Müködő elnöknek, miután Tedeschi János ezen tisztségéről bokros teendői miatt végkép lemondott, s elnök ur nyilatkozata szerint magát alapitó taggá felvétetni óhajtotta, mely elfogadtatott, s helyébe — müködő elnökké Schor Albert kapitányi czimmel egyhangulag megválasztatott.

Tüzi biztossá Ritt József kapitányi ranggal szintén egyhangulag mindenkorra megválasztatott.

3-ik kapitánynak Csobán Mihály, — titkárnak Perczel Antal.

Főhadnagyok: Brunhuber Nándor, Papp János, Barna János, Rajkay József, Barabás Péter és Veszely András.

Hadnagyok: Bodnár János, Csernus Mihály, Gabriel Lipót, Harthmann János, Jorga György, Nikolits Péter, Ventzel Mihály, Brunhuber János, Klingenpöck József, Sustyák József, Karanitz Ferencz és Bláry Alajos.

Zászlótartók hadnagyi czimmel Veszely Pál és Novotny Alajos.

Karügyvédnek: Varjassy József.

Főorvos: Darányi János.

Alorvosok: Hudetz Ferencz és Szathmáry István.

Pénztárnok: Grünvald Ferencz.

Ellenőr: Dávidházy Sándor.

Számvevő: Mayer Lajos.

Gépészek: Stigler Ferencz, Szojka János és Hönig Frigyes.

Mérnök: Árkay Jakab.

Banda tiszt: Deutsch Márton.

Zenekar igazgató: Krispin József.

Zenekar vezető: Pekár Alajos.

Választmányi tagok: Battyányi József, Bettelheim Vilmos, Blau Henrik, Botka János, Burnácz József, Bogdánovits Albert, Cseh Mihály, Dracsay Zsigmond, Dogáru György, Faix Jakab, Fekete Károly, id. Gutzjahr Mihály, Goldscheider Henrik, Gyermek Arzén, Herrling János, Herczeg Dávid, Jászfy József, Kristyóry Zsigmond, Klein János, Konstantini Imre, Lázár György, Lestyán János, Mittelman F. D., Orosz Ignátz, Pászthory Ferencz, Pollak Bernát, Probszt Ferencz, Prinner Samu, Rozmaneth Alajos, Rotter János, Rosenblüch Samu, Rózsa János, Simon Gábor, Sisa Ignácz, Schor Lajos, Szabó József (bérlő), Szellenhoffer György, Felecsán Mihály, Tonesz Ferencz, Urbányi János, Veszely Ferencz, Veisz Gyula, Winkler Vilmos, Vildenauer János.

Ezzel az ülés befejeztetett azon hozzáadással, hogy az altisztek, a karparancsnok lakásán, a századok által választatnak meg.

Továbbá határoztatott, miszerint: azon tisztek, kik leköszöntek, vagy meg nem választattak ujból, czimök megtartásával a törzshöz beosztatnak.

Ezzel a gyülés berekesztetett.

Folytatása a tisztujitási gyülésnek:

Őrmesterek: Indra Pál, Szombathy János, Szeberényi János, Zircher Ferencz, Hálosy Ágoston, Budai József, ifj. Deutsch Samu, Szabó Albert.

Tizedesek: Gog Ferencz, Hegyi Mihály, Kobreher János, Hackli József, Schön Mór, Blázs János, Schlögl Alajos, Meltzer Károly, Hartmann Jakab, Sztracha Lipót, Kubin József, Valcz Károly, Kertzenmacher Antal.

Perczel Antal,
titkár.

Táviratok.

Bukarest, ápr. 29. A vörösök biztosak abban, hogy a városi választásoknál győzni fognak. A fejedelmi pár mindenütt a legnagyobb hidegséggel fogadtatik. A vörösök egyesültek Cusa párthiveivel, kik nagy pénzalap felett rendelkeznek.

Berlin, ápr. 28. A „Kreuzzeitung" ugy van értesülve, a császár fürdői utazása iránt még megállapodás nem történt, de az orvosok részéről először Ems, utóbb Gastein javasoltatott. Ugyanezen lap hitelt érdemlő forrásból ugy hallja, hogy egy itteni katholikus lap azon állitása, miszerint a császár egy katholikus deputatiónak megigérte volna, hogy a háboru befejezése után a többi fejedelmekkel együttesen lépéseket tend Róma megszállásának elháritása végett, — valótlan, és sem ilyen vagy hasonló alakban vagy határozottsággal nem mondatott, pusztán átalában a község jelentetett ki, hogy a császár maga idején a viszonyokat és érdekeket tekintetbe veendi."

A „Kreuzzeitung" végre azt hallja, hogy Francziaországba csapatküldések ujolag, csak annyiban történnek, a mennyiben ezt az ottani német mozgó csapatok harczképességének fenntartása kivánja.

Prága, ápr. 29. A „Pokrok" egy az érsekhez intézett föliratot tesz közzé, melyben ez egy cseh zsinat tartására hivatik fel, melyben a csalhatatlansági dogmának el nem ismerése, a cseh nyelvnek egyházi nyelvül való használata s az alsóbb rangu lelkészek fizetésének szabályzását illetőleg fellebb emelése mondatnék ki. — A „Politik" az uj cseheket azzal igyekszik megnyugtatni, hogy sem Rieger, sem más az ó-cseh párthoz tartozó tagok közül nem adott alkalmat a foederisták gyülésének egybehivására és ha a párt a foederalisták gyülését opportunusnak tartaná, az összehivás a cseh klubtól eredt volna.

Legujabb.

London, ápr. 30. Chislehurstból azon hir kezd elterjedni, hogy Mac-Mahon benső és közvetlen összeköttetésben áll Napoleonnal.

Páris, ápr. 30. A commune egy jelentésében összes veszteségét mutatja ki a lázadás kezdete óta a mai napig, s e szerint a párisi felkelők közül ez idő alatt elesett s megsebesült 9,000, fogságba jutott 3,000.

Versailles, ápr. 30. Két dandárosztály elfoglalta ma az issy-i parkot, kastélyt és temetőt, hatalmába keritett 8 ágyut, sok munitiót és 100 embert foglyul ejtet. Issy erőd bevétele most már a leközelebbi napokban várható. A szabadkömivesek képviselőinek azt, válaszolá Thiers, hogy Francziaország nem capitulálhat egynéhány lázadó előtt, forduljanak a communehez a béke helyreállitása iránt, mely a békét és rendet megzavarta.

Berlin, ápr. 30. A „Spen. Zeitung" jelenti, hogy az ápr. 25-én lejárt élelmezési pénzeket a franczia kormány azon napon tényleg lefizette.

Páris, ápr. 30. A commune egy rendeletében mindazon 19—40 éves párisi lakosokat, kik f. hó 18-dika óta menekültek, naponkinti 5 egész 50 franc pénzbirságra itéli.

Versailles, ápr. 30. A párisi déli erődök tegnap mindnyájan elhallgattak. Hallomás szerint a felkelők mindez erődöket a légbe szándékoznak röpiteni s helyettük pótlékul földsánczokat emelni. A vasuttársulatok lefizették a commune által követelt összeget. — Dombrowszky főhadiszállása La Muetteben van. — A st.-dénisi polgármester falragaszokkal tudatja, hogy a távirda vonalak több helyütt elvágattak s hogy a tettesek haditörvényszék elé fognak állittatni.

Róma, ápr. 30. A Curia reménye, hogy Francziaország legközelebb a pápa világi hatalmának visszaállitására fogna közbenjárni, jelentékenyen csökkent. Hiteles forrásból hirlik, hogy az uj franczia követ, Harcourt, Antonellival első összejövetele alkalmával, nem bocsátkozott politikai fejtegetésbe, s csak arra szoritkozott, hogy kifejezést adjon ama tiszteletnek, melylyel ő maga és a versaillesi kormány a pápa iránt viseltetnek. Midőn Antonelli türelmetlenül a politikára vitte át a beszélgetés tárgyát, Harcourt kijelenté, hogy Francziaország óhajtja azon idő eljövete-

lét, midőn a pápának birtoka visszaszerzéséhez segédkezet nyujthatna, de jelen szerencsétlen helyzetében mit sem tehet. Az 1871-iki köztársaság egészen különböző az 1848-ki köztársaságtól, és Olaszország viszonyai is lényegesen másként alakultak azóta. Sajnálja, hogy ily szavakat kell használnia, de kénytelen vele. Küldetése a jelen pillanatban egyedül a Franciaországot kormányzó férfiak jóakaratának bizonyitékául tekinthető.

Marsaille, ápr. 29. Az algiri arabok mindenfelé fellázadtak daczára az egymás után szenvedett vereségeknek. Főnökjük, Haddel ügynököket küldöz szét az egész tartományban, hogy a különböző törzseket együttes müködésre birja.

Havre, ápr. 29. A küszöbön álló katonai választások alkalmából a munkások és commune pártolói módfölött republikákus programmot bocsátottak ki. Még most minden csendes.

Lemberg, ápr. 30. A wiliczkai kerületi választmány az összes kerületi tanácsokkal egy üdvözlő feliratot közölt, melyet Grocholskihoz szándékozik intézni. A „Dziennik Polski“ gunyolja Potocki Ádámot, mint ez üdvözlő demonstrati kezdeményezőjét.

Az arad-városi Deák-párt tisztelt választói felkéretnek, **ma** kedden máj. 2-án, reggel 6 órakor a Tököly-téren megjelenni, honnét a párt testületileg fog a választási-helyre felvonulni.

A párt választmánya.

Ujdonságok.

— Választási mozgalmak. A helybeli ellenzéki párt tegnapelőttre hirdetett értekezlete a „Fehér-kereszt“ termében igen nagyszámu közönség jelenlétében ment végbe. Délután 4 óra után br. Bánhidy B. választmányi elnök fölhivása folytán egy többtagu küldöttség ment a délutáni vonattal ideérkezett br. Simonyi Lajos meghivására, ki midőn néhány perczczel később a teremben megjelent, rendkivül élénk s meleg ovatiókkal fogadtatott. Erre br. Simonyi hosszasb beszédet tartott, melynek legnagyobb része czáfolgató s inkább polémikus jellemü volt. Beszéde fősulyát a deákpárti jelölt miniszteriális hivatala és az országgyülési képviselőség incompatibilitásának kimutatására helyezte, másrészt kimutatta, hogy mennyire nem jogosult a vád az országgyülési ellenzék ellen, hogy ez oka a reform-munkálatok oly lassu fejlődésének. Br. Simonyi szavait sok tetszés nyilatkozat és éljenzés szakitotta félbe. Ezután ismét br. Bánhidy B. a választókat kedden regi gel 6 órakor minél tömegesebb megjelenésre szólitotta fel, tudatván, hogy a szabadelvüpárt gyülekezési helye a sóház és Neuman-féle ház közöttter lesz, mire a közönség eloszlott.

— A polgári körben vasárnap este a könyvtár alaptőkéjének gyarapitására tánczmulatság rendeztetett, melyen elég számosan jelentek meg. A mulatás a legjobb hangulatban folyt, s a tánczolás is megindult Kiss Józsi zenekarának müködése mellett. Közben-közben a dalárda is énekelt egy-egy dalt. 10 óra körül b. Simonyi Lajos is megjelent többek kiséretében a mulatók között, s körülbelül egy óra hosszat időzött ott. — A mulatás még éjfélen tul is meglehetős kedvvel tartott.

— Május elseje tegnap nem a legszebben köszöntött be; ahelyett, hogy mindjárt reggel valami szép napos idő adott volna kedvet a zöldbe kirándulásra, az ég egészen borus volt — s igy természetesen a kiserdő utai, melyek e napon máskor telvék a május első napját élvezők csoportozataival, majdnem egészen üresek voltak. Hiába, igy válik vizzé, vagy oszlik el az eső-viztől való félelem miatt — sokszor a legszebben kitervezett „zöld“ mulatság, az egészséges életbölcsészet a sors ily csapásai felett keserüen tér napirendre, s legfeljebb azzal vigasztalja magát, hogy hisz az egész május csak nem lesz olyan mint amilyen első napja volt, s igy arra, amit akkor nem lehetett megtenni, majd jobb idő fog járni ezután. Ám ugy legyen!

— A szinház köréből. Mint a szinlapokra nyomott szinházi jelentésből olvasható, a téli szinidény hátralevő része igen élvezetes lefolyást veend, amennyiben Pauli és Pauliné csakugyan lejönnek vendégszereplésre, (fel fognak lépni a „Fekete Domino“, „Lucia“, „Faust“ és több operai egyvelegben); továbbá a hires Schultz Ernő, kinek mimészeti mutatványai rendkivüli tetszéssel találkoztak Bécsben és Pesten is, — fog eléadásokat tartani; azonfelül a közönségünknél igen jó renommében álló Marczell Géza ujolag szerződtetvén, szintén legközelebb fel fog lépni.

—p. Szinház. Vasárnap „A boisyi boszorkány“ Zaytz operetteje, a mostani téli-szinidényben először, egészen sikerülten adatott elé. A zenekar Káldy Gyula vezetése alatt erőteljesen és szabatosan müködött, az énekkar szintén megállta, ha épen nem is a legfényesebben, helyét. — Dékány Teréz mint ujonnan szerződtetett tag nagyobb-szabásu szerepben (Florence hgnő) ez alkalommal lépett fel. Őt már tavalyról eléggé ismeri közönségünk. Hangja nem kellemetlen s elég iskolázottsággal is bir, hangvétele biztos, a magasabb helyeken azonban, talán leginkább a hatás forcirozása miatt, siklik le néha a rendes utról; szinpadi routineja nem hiányzik, s garderobeja szépen van ellátva. A vasárnapi eléadáson az első felvonásban a közönség részéről tetszést aratott. Radeczky Sarolta (Melania) játéka arra látszott mutatni, mintha nem lett volna egészen jól disponálva, különben énekrészét elég jól adta elő be. Váry Hermin (Favorit) sok élénkséggel, könnyedséggel mozog a szinpadon, hangja azonban gyenge és intonatioja nem biztos. Boros-nak (Ferblanc) legelőször is szerepét kellet volna jól tudni, azután pedig a gascogneadokat nem oly sok szegletesség és vastag vonásokkal eléadnia. Zajonghy (Flageolet) a második felvonásban a provencei dalt nagy hatással éneklé, és zajos tapsokat kapott. Beődy mint Pierre sokkal jobb volt, mint máskor az e fajtáju szerepekben. Közönség nem nagy.

— A „Buda-pesti közlöny“ vasárnapi száma hozza a honvédségi májusi nagy előléptetést. Az egészet a hely szüke miatt ma nem közölhetvén, felemlitjük, hogy az aradi zászlóaljnál Brandtner Ferencz és Máté Antal hadnagyok főhadnagyokká, az ide helyezett pest-kerületi tisztképző tanosztályból pedig Pászti Ferencz és Gyulaffy József hadapródok hadnagyokká neveztettek ki. Holnap a kinevezést egész terjedelmében közölni fogjuk.

* Az „Ország Világ“ legutóbbi számában kegyelet-emléket állit a bécs-ujhelyi vértanuk kétszáz éves kivégeztetésének. Gyönyörü gyászfátyol köritette képben adja a kivégzettek Nádasdy, Frangepán és Zrinyi arczképeit, ezenkivül a börtön, a kivégeztetési jelenet, a bécs-ujhelyi templom és sirkő rajzait is közli oly mesteri kivitelben, minőket csakis ez első hazai képes vállalatban lehet látni. — Fölhasználjuk ez alkalmat, hogy ujolag figyelmében ajánljuk közönségünknek ezen a szó szoros értelmében kitünő vállalatot. Teljes példányokkal még rendelkezik a kiadóhivatal az uj negyedtől.

* Kossuth Lajos egy levele. Sámsonházáról a „Hon“ a következő levelet veszi ápr. 27-éről: A sámsonházai ev. ágost. hitv. egyház Inspectora Lovczányi Timóth ur a felügyelőségről egyházunkban leköszönvén, az egyházgyülés közakarattal főfelügyelővé Kossuth Lajost, alfelügyelőjévé pedig Thomka Ferencz tari közbirtokos urat választá meg. Kossuth Lajosnak alólirt lelkészhez e tárgyban intézett válaszát másolatban küldöm. Sokaknak, kik politikával foglalkoznak, a vallásra s egyházra vajmi kevés a figyelmük. Kossuthnak e sorai tanuskodnak, hogy ő számkivetésben is hazáját, vallását s egyházát egyaránt szereti — s jobblétükért szive dobogni nem szünik. Alázatos szolgája Wladar János sámsonházi ev. lelkész. Kossuth levele igy hangzik: Tisz. Wladár János ev. lelkész urnak Sámsonházán. A sámsonházi ágost. hitv. evangel. Egyházgyülés m. febr. 17-kei határozata, melylyel azon egyház főfelügyelőjévé megválasztattam, tisztl. Lelkész ur márczius 16-kai levelének kiséretében kezemhez jutott. Van szerencsém az irántam mutatott bizalomért őszinte hálámat jelenteni. E választást megtiszteltetésnek tekintem, s teljes készséggel elfogadom, csak azt sajnálva, hogy a számkivetés, melyre hazánk politikai viszonyai által kárhoztatva vagyok, meg nem engedi, hogy az egyház javának előmozditásához oly hatályosan hozzájárulhassak, mint azt tenni óhajtanám. De amit és mennyit a körülményekhez képest tennem lehetend, azt teljes készséggel felajánlom; a miért is lekötelezve érzendem magamat tisztelendő uraságodnak, ha engem hiveinek egyházi s iskolai ügyei és szükségei felől időnkint felvilágositani méltóztatandik. Hálás köszönetem megujitása mellett van szerencsém hitrokoni testvériességgel tiszteletemet jelenteni, s magamat tiszt. uraságod s az Egyházgyülés jóindulataiba ajánlani. Kelt Turinban Olaszországban ápr. 6-án, 1871. Kossuth Lajos.

* A „Gyorposta“ irja: A honvédmenház ügye a valósulás küszöbén áll. A honvédmenház ügyében kiküldött bizottság elkészité jelentését. E jelentésből a következőket emeljük ki: Eddigelé három helyiség van kiszemelve. Ezek egyike egy 4000 négyszög öl nagyságu telek Pesten a közvágóhidon tul, melyre azonban még előbb épiteni kellene; e telek már meg is vétetett. A másik helyiség a gr. Hugonnay-Pacazzi-féle kastély Tétényben, mely 56 szobával bir. Ennek ára 80 ezer frt. Az épület rozzant, s a kijavitás és fenntartás igen sok pénzbe kerülne. Végül a harmadik az aszódi kastély, az aszódi vasuti állomástól 450 ölnyire, 80 lakrészszel, igen szép nagy folyosókkal, pinczékkel, konyhákkal és minden szükségesekkel, szép nagy kerttel. E kastély azonnal 200—300 honvédrokkantnak adhatna menedéket, és csak 60,000 forintba kerül. A kiküldöttek azon véleményben vannak, hogy még azon esetben is, ha Pesten egy az aszódihoz minden tekintetben hasonló fekvésü, alkotásu és állapotu kastély állana rendelkezésre, még ez esetben is egy főváros közelében és igy a jelen esetben Aszódon fekvő kastélynak adnának elsőbbséget; mert ugy egészségi, mint kényelmi, valamint gazdasági szempontból hasonlithatlanul több fölénynyel bir a rokkant katonákra nézve egy kies, kellemes városkában való lakás a városi élet fölött, miután az emlitett helyen a honvédek ellátása sokkal jutányosabban eszközölhető, mint a fővárosban. A kiküldöttek meg vannak róla győződve, hogy ha maguk a szenvedő vagy elaggott bajtársak kérdeztetnének meg, $^{9}/_{10}$ rész közülök Pest fölött az aszódi, vagy ehhez hasonló lakásnak adna elsőbbséget. — A kérdés végleges eldöntése természetesen az országos honvédgyülésnek marad fenntartva.

* Kegyeletes tény. Mult csütörtökön reggeli hat órakor emeltette ki a régi józsefvárosi temetőből br. Perényi Zsigmond országgyülési képviselő dicsőült atyjának, — ki az uj épület mögött 1849. okt. 25-én kötél által kivégeztetett, — idősb. br. Perényi Zsigmondnak pormaradványait. A koporsó már szét volt mállva, s a boldogultnak is csak csontváza van meg, de szakálla még teljesen ép. A hamvakat egy diszes és üvegfedéllel ellátott érczkoporsóba zárva kétfogatu halottaskocsin végnyugalomba helyezés végett a kerepesi köztemetőbe vitték, s egyelőre, mig a családi sirbolt elkészül, az Aul-féle családi sirbolt elkészül, az Aulféle családi sirboltba helyezték el. A sirbolt ajtajánál Zierer terézkülvárosi káplán várta a hamvakat, s azokat beszentelvén, meleg szavakkal emlékezett meg a haza és alkotmány védelmeért vértanui halállal elmult hazafi érdeméről, s vigasztalva a gyászoló fiut, hogy veszteségében az egész nemzet osztakozik.

* A clevelandi magyar egylet közgyülési határozat folytán jegyzőkönyvébe iktatja és ezennel nyilvánosság elé is hozza b. Eötvös József halála feletti mély fájdalmának kifejezését az egylet tagjai meg levén győződve, hogy az elhunytban a magyar hon egyik leghübb és legtisztább jellemü fiát, a magyar nemzetiség egyik legtündöklőbb képviselőjét a világ előtt; a magyar törvényhozás, a jogegyenlőség és béke dicső bajnokát; a magyar korona egyik legőszintébb tanácsadóját; végre a magyar irodalom legelső vezérszellemét és diszét vesztette el. A clevelandi magyar egylet meghagyásából Perley József titkár. (E jelentés egyenesen Amerikából küldetett meg szerkesztőségünknek.)

* A postai utánvét rendszere kivált kereskedői körökre igen fontos levén, hirszerint a magyar és az osztrák kereskedelmi miniszteriumok közt tárgyalások folynak az idevonatkozó szabályok javitása, különösen pedig az iránt, hogy jövőre 500 frt erejéig lehessen postai utánvét mellett küldeményeket feltenni a monarchia egész területére.

* Huszárok a határon. A Ferencz József huszárok elhagyva eddigi állomásukat, Tarnowot, haza felé indultak. Az ezredes csak a határnál mondta meg nekik, hogy „fiuk, haza megyünk.“ A legénység öröme határtalan lett, éltették a hazát, a királyt, és dalolni kezdtek. A Galiczia és Morvaország közti határnál pedig leszállva lovvaikról, megcsokolták az anyaföldet, aztán éljenezve vágtattak át. Mindjárt megérezték, hogy itthon vannak, mert a mely falun és városon keresztül jöttek, mindenütt üdvözlőkkel, barátságos arczokkal találkoztak. Lublón, Bélán a magyar vendégszeretet fogadta őket. Késmárkon épen husvétkor voltak, s valóban ünnepet ülhettek. Innentől kezdve már előre várták őket. Lőcsén a honvédzászló szentelés ünnepélyén is részt vettek. Azóta majd mindennap vendégséggel fogadják. Valószinüleg igy érnek el a kun fiuk Temesvárra, hol állomás-helyük van.

* A Szegedi Hiradó“ irja: Tanyai népünk egyre romlik. Ezt hallottuk közelébb oly egyéntől, ki hivatalos eljárásban naponkint érintkezésben van a tanyai lakosokkal s az ott folyó életet alaposan ismeri. Állitásának indokolásául azt hozta fel, hogy a pálinkaivás ijesztő mérvben terjed a tanyai nép közt, ugyannyira, hogy ami az előtt hallatlan volt, most igen gyakori: hogy a tanyai mulatásoknál a bornak hire sincs és csakis pálinkát isznak, s oly mértékben, hogy a szó szoros értelmében őrültek és vadak lesznek. Az ilyen mulatozásnak aztán rendszerint verekedés a vége. — A pusztai kapitány, mint halljuk, elég szigorral jár el minden kihágásnál, s a büntetések egymást érik, de ez csak keveset lendithet a bajon, mely lassan, de folyvást tovább harapódzik. Nagyobbmérvü rendszabályok kellenének arra, hogy a balut lejtőjén népünket visszatartsuk a lefelé rohanástól.

* Természet és müvészet. A „Divina komedia“ szerzője, barátja Cecco-val, a természet és müvészet egymáshozi viszonyáról vitatkozott. Dante állitása szerint a müvészet hatalmasabb a természetnél, mig Cecco az ellenkező nézetben volt. „Én, — hozá fel bizonyságul, — egy mácskát ugy betanitottam, hogy estebédemnél az tartja a gyertyát. Ekkor Cecco hallgatott másnap este ismét elment barátjával. A macska helyén volt és tartá a gyertyát. Ekkor Cecco kinyitá a dobozt, miből két virgoncz egér szökdelt ki s futott végig az asztalon; a macska azonnal ellőké gyertyát és nyargalt az egerek után. „Látod, mond Cecco a természet.“ Dantele volt győzve.

* Munkácsy Mihály festész hazánkfia, mint Düsseldorfból irják, második nagyobb festményét fejezi be, melylyel, mint a „Siralomházzal“ meg fogja lepni a mübarátokat. E kép, melynek czime „Háborus idők“, egy szobát ábrázol több asszonynyal és leánynyal, kik egy sebesült magyar baka elbeszélését hallgatják, mialatt tépést készitenek. Ha e kép nem dicsekedhetik is oly rendkivüli drámai hatással, mint az előbbi, ugy lélektani szempontból nem kevésbé érdekes és tele van finomul és jelemzőleg vázolt fejekkel. Szinezete is meglepő hatással bir. Vajha genialis hazánkfia e müremekét valamelyik magyar főur vagy bankár magáévá tenné, hogy ne maradjon külföldön.

* Uj nemü polgári házasság. Gyuláról irják a „R.“nak, hogy ott közelebb egy fiatal ember szerződésileg összekelt egy férjes nővel, oly kikötés mellett, hogy hat évig egymást szeretni fogják, mely idő letelte után uj szerződésnek lesz helye. Szép időket élünk!

* Prágában egy fiatal varrónő, kinek egy kedvencz kanári madara volt, e napokban meghalt; a leányzó végórájának közeledtével a kanárin egy neme a félelemnek volt észrevehető, s midőn urnője kimult, a madár a kalitkából, (melynek ajtaja rendesen nyitva volt) kirepült, s a meghaltnak fejéhez szállva, onnét magát elkergetni nem engedte, az elébe tett eledelhez nem nyult, és amint rövid idő mulva a leány rokonai a szobába léptek, a kanárit is ápolónője fejénél, élettelenül elterülve, találták. A rokonok e hü állatkát a boldogult mellé a koporsóba tették.

* Az odessai zsidóüldözés. Egyik bécsi lap egy odessai magánlevélből a következő részt közli, mely az ott a husvét alatt lefolyt szörnyü jeleneteket ecseteli. „Tudvalevőleg, mondja a levél, azon körülmény, hogy a görög templom keresztje megsemmisittetett, a csőcselléknek alkalmul szolgált a zsidók üldözésére. Azt állitották ugyanis, hogy a keresztet a zsidók törték le. Ezen kereszt az üldözés után megtaláltatott, még pedig a görög templom gondnokánál, ki két héttel az ünnepek előtt vetette volt le. Ápril 15-dikén Stembok Fermer gróf, rendőrmester, szégyenletesen elbocsáttatott, azzal vádoltatván, hogy a fosztogatókat eme szavakkal biztatta: „fosztogatni szabad, csak ölni nem!“ Külföldieket, kik védelemért folyamodtak hozzá, állitólag börtönnel fenyegetett. Több zsidónak, ki panaszra ment hozzá, állitólag ezeket mondá: „Ti zsidók egész éven át kiszijátok a kereszténveket; mit jajveszékeltek ha csak három napon át fosztogatnak benneteket?“ Azt is beszélik, hogy a rendőrmester a csőcselléknek több zsidó házat forma szerint denuntiált, keresztény házakat pedig igen erélyesen védelmezett, midőn a söpredék áldozatai megválasztásában nem indult többé vallásbeli különbség után. Borzalmas azon tény, hogy az üldözés közben leányok és asszonyok — minden rendüek — meggyaláztattak s megbecstelenittettek. Egy fiatal ember — tanár— nejét két ismeretlen férfiu elragadta, s csak két nap mulva hozta ismét vissza. A város minden zsinagogája kifosztatott, a thora-tekercsek eltépettek és beszennyeztettek. A fosztogatók közül több, s egyik-másik igen sajátságos módon hagyta ott a fogát. Igy p. o. hat ficzkó egy öl magas hordóba mászott, hogy egész kényelemmel ihassa le magát, s mind a hat belefult. A kormány erélyes intézkedéseket tett; de ha minden bünöst meg akarna büntetni, akkor ugyancsak meggyülne a baja.“

Budán, április 29-kén a következő számok huzattak ki:

1 74 89 14 73.

Közgazdászat.

Kimutatás

az aradi közuti vaspálya részvénytárs. félhavi üzlet-forgalmáról.

	személy:	bevétel:
Április hó 16-tól 30-ig 1871. szállittatott . .	18,963	1807 frt 85 kr
Ehez az előbbi kimutatásnak összege	109,164	10405 „ 70 „
Összesen:	13,775	12213 „ 55 „
Április hó 16-tól 30-ig 1870. szállittatott . .	13,775	1320 „ 25 „

Az aradi közuti vaspálya- és téglagyár részvénytársaság.

Forgalmi kimutatása

az „Aradi első takarékpénztár“-nak 1871. április hóról.

Bevétel:

	frt	kr.
Pénztármaradvány márcz 31-én	144246	46
Betételek és könyvdijak . . .	116985	68
Leszámitolt váltók	420366	18
Előlegek állam és értpapirokra	72455	—
„ ékszerekre	10219	—
Kölcsönök ingatlanokra . . .	3710	—
Leszámitolások, kamatok, becsüsdijak s a t.	13593	46
Ingatlonok jövedelméből . . .	60	—
Á lam- és értékpapirok kamatai	10094	25
Visszafizetett kamatok . . .	567	84
Részvényátirásból	2	—
Összesen .	792299	87

Kiadás:

Visszafizetett betételek és időközti kamatok	112425	7
Leszámitolt váltók	422464	24
Előlegek állam- és értpapirokra	64000	—
„ ékszerekre	12023	—
Kölcsönök ingatlanokra . . .	43200	—
Kiadások a tulajdon ingatlanokra	104	14
Tiszti fizetések, kezelés, butorzat és bélyegilletékek . .	1009	24
Visszafizetett kamatok . . .	7	67
Osztalékra	10540	—
Pénztárkészlet ápr. 30-án . .	125526	51
Összesen .	792299	87

Kelt Aradon, 1071. ápr. 30-án.

Látta:

Walfisch Pál, aligazgató. Lukácsy Miklós, v. titkár.

Eckhart Ede, könyvvezető.

Üzleti hetiszemle.

Pest, árilis 29.

Az itteni gabnapiacz a vetések állásáról érkezett kedvező hirek, s a külföldi csekély kereslet nyomása alatt állott. Buzában a hét kezdetén meglehetős nagy volt a kinálat, s a tulajdonosok 10 krnyi árengedésre határozták magukat, mire azután a forgalom élénkebb lett. A hét további folyamában a vevők ujabb árengedéseket kivántak, s miután a tulajdonosok ebbe nem egyeztek bele, ugy a malmok, mint szintén az exporteurök is megszoritották vásárlásaikat, s csak a legszükségesebbet vették; végül a forgalom, miután a felek nem tudtak az árak felett megegyezni, majdnem teljesen megszünt, s aki elakar adni, annak az alábbi jegyzésekből is engednie kellett.

A hetiforgalom mintegy 120,000 mázsát tett, miből vagy 100,000 mázsa a malmok, 20,000 pedig a kivitel számlájára esik. A mai árakat a következőleg jegyezzük: 87 fontos 6.15—30, 89 fontos 6 frt —6.15, 85 fntos 5.85—6 frt, 84 fntos 5.65—80, 83 fntos 5.50—65, mind vámmázsa és készpénz. A határidő-üzlet élettelen és lanyha volt; néhány kötés fordult elő: máj.—jun. 5.45, őszre 4.10 el, de zárlatnál előbbi határidő 5.40, az utóbbi 5.04-re csökkent.

Rozs forgalma alig tett 10.000 mérőt a mult héti $3.37\frac{1}{2}$—45 árakon 80 fontos után. Máj. jun. szállitásra a hét kezdetén egy szátlitmányt 3.42 féllel fizettek s áprilisban usance-rozst 3.44-el, de

későbbi határidő- rozs nem részesült semmi figyelemben. — Árpában mérsékelt volt a forgalom fogyasztásra és kivitelre a mult heti árakon. Eladatott mintegy 20 ezer mérő. — Zab kevéssé kínáltatott s azért az árak szilárdak, az eladások 2.25—28 krral történtek. Határidőre nem volt kötés.— Kukoricza keresett maradt s áru hiányában 15—25 krral ismét magasabban fizettetik, elkelt mintegy 14 ezer m.; zárlatnál jó áru 3—3.15-el is fizettetett. Jelentékeny volt a forgalom későbbi szállításokra s ápr. máj.- jun.- jul.- és augusztus határidőkre összesen mintegy 80,000 mázsa köttetett; az előbbiért fizettek a hét kezdetén 3.17 és fél krt: később 3.15-öt, az utóbbiakért kezdetben 3.26-ot, később 3.23-at. A záródások: máj.- jun. 3.15 á. jul. aug 3.22 á.; ab Sziszek egy szállitmány 86 fontra mérve 3.50-al adatott el.

Távirati tudósitás.

a bécsi börzéről 1871. május 1-én.

5% Metalliques	59 20	Hitelintézet....	282.80
Nemzeti kölcsön.	68.80	Váltó Londonra	124.90
1860. évi kölcsön	17.70	Ezüst.....	122 25
Bankrészvény.	748	Arany.....	5.88 5/10

Napoleondor 9.91 5/10

A szerkesztésért felelős: **Bettelheim V.**

Nyilttér.

Aradról eltávozván, alólirott minden itteni barátai jó t. s ismerőseinek szives „istenhozzádot" mond. Esetleges leveleket a következő czim alatt kér hozzá intézni:

Abranovicz Mihály,
(Wadovice, Galicziában.)

A pesti áru-és értéktőzsde hivatalos árjegyzései április 29-én.

Gabonaárak.	Ó v. uj	Hangulat	vámmázsánkint frt. kr.	vámmázsánkint frt. kr.	Befizetés o. ért. ft.
buza bánsági. . .	uj		83 | 5.50 – 5 60	84 | 5.65 – 5.75	
„ „ . . .	„		85 | 5.85 – 5.95	86 | 6.05 – 6.10	
„ „ . . .	„		87 | 6.15 – 6.25	88 | — . —	
„ tiszamelléki .	„	szilárdabb	83 | 5.55 – 5.65	4 | 5.70 – 5.80	500
„ „ .	„		85 | 5.90 – 6.—	86 | 6.10 – 6.15	500
„ „ .	„		87 | 6.20 – 6.30	88 | — . —	500
„ bácskai . . .	„		83 | 5.50 – 5.60	84 | 5.65 – 5.75	500
„ „ . . .	„		85 | 5 85 – 5.95	86 | 6.05 – 6.10	500
Rozs. . . . . 80 font után		szilárd	3.40 – 3.45		160
Árpa, malátán. 72 „ „		„	2.55 – 2.95		200
abrakul 72 „ „		„	2.45 – 2.55		500
Zab . . . . 50 „ „		„	2.20 – 2.25		300
Kukoricza bánáti mérője		„	— — —		500
másnemü		„	— — —		500
Bab . . . 50 „ „		üzl. nélk.	— — —		100
Köles. . . . 80 mérője		szilárd	2.50 – 2.60		1000
Repczefekete 75 „ után		„	— — —		
„ bánáti 75 „ „		„	— — —		

o. ért. frt	Értékpapirok.	Adva	Tartva
	Állampapirok.		
	Magyar vasuti kölcsön 120 frt ezüstben	107.30	107.50
	Biztositások.		
135	Első magy. biztositó társaság .	730.—	750.—
150	Haza, életbiztositó bank . . .	113.—	114.—
210	Pannonia v. bizt.	315.—	320.—
300	Pesti biztositó intézet	293.—	295.—
300	Unic viszontbiztositó bank . .	300.—	303.—
80	Nemzeti biztositó-bank . . .	—.—	—.—
	Vasutak.		
200	Pesti közut	303.—	304.—
200	Pesti közut III. kib.	—.—	—.—
200	Budai közut	122.—	125.—
200	Alföldi	175.—	176.—
200	Észak-keleti	161.50	162.50
80	Magy. keleti	86.—	86.50
	Bank és takarékpénztári részvények.		
	Angol magyar bank	86.—	87.—
80	Magyar általános hitelbank . .	99.50	100 –
80	Franczia magyar bank . . .	70 25	70.50
60	Pesti népbank	30.50	31.—
200	Pesti kereskedelmi bank . . .	665.—	670.—
500	Pesti iparbank	420.—	425.—
632	Pesti takarékpénztár	3300—	3350—
1000	Pest-budai takarékpénztár . .	163.50	164.50

	Malmok.	Adva	Tartva
500	Árpád-gőzmalom	250.—	260.—
500	Aradi gőzmalom	—.—	—.—
500	Blumféle „	185.—	200.—
500	Concordia „	485.—	495.—
500	Király „	360.—	370.—
160	Luiza „	131.50	132.—
200	Molnár és sütőm.	195.—	196.—
500	Unio-malom	240.—	260.—
300	Victoria gőzmalom	195.—	200.—
500	Hengermalom	885.—	895.—
500	I. budapesti gőzm	510.—	520.—
100	Budai gyártel. „	69.—	70.—
1000	Pannonia „	580.—	590.—
	Egyéb részvények.		
500	1. magyar serfőződe . . .	570.—	575.—
200	Király serfőzöde	82.—	83.—
200	Hajózálog társ.	100.—	105.—
200	Első m. gőzhajóz. t. . . .	78.—	80.—
210	Keresk.-épület	445.—	455.—
525	Budapesti lánczhíd. . . .	—.—	—.—
100	Országos gőzhajó társaság.	43.—	44.—
200	Magyar Lloyd	—.—	—.—
200	I. magyar gépgyár	—.—	—.—
61	Mátrai kuz.	11.—	11 50
200	Butor kézmüzet	—	—
200	Rimamurányi bánya . . .	6000.—	—.
100	Salgó-tarjáni „ . . .	116.50	117 50
200	Pest-fiumei hajóép. gy. . .	—.—	—.—
500	I. szeszfinomító	—.—	—.—
500	Ujpesti	—.—	—.—
100	Alagut	97.50	98.—
	Záloglevelek.		
100	5½% m. földh. zál. . . .	89.50	89.75
100	6% m. jövedékjegy . . .	—.—	—.—
100	5½% Magy. jelzálgb. . .	84 —	84.50
100	Kereskedelmi bank	91.50	91.75
	Elsőbbségek.		
100	Lánczhíd 6%	91.—	91.50
—	Miskolczi malom	—	—
100	Losonczi posztógyár . . .	—	—
150	Budapesti malom	150.—	153.—
	Pénznemek és 3 havi váltók.		
—	Arany	5.88—	5.90—
—	Napoleondor.	9.91—	9.93—
—	Ezüst	122.—	122.50
—	Porosz tallér	1.84 —	1.84¼

Bécsi börze április 28.

	Adott ár	Tartott ár
Államadósság 100 frt után.		
Jövedék máj.—nov. szlv. bankj. 5%. . .	59.—	59.10
„ „ „ „ ezüst „ . . .	68.75	68.85
1839-ki sorsj. egész (250 pp.) 100 f. után	298.—	299.—
1854-ki sorsj. (250 frt pp.) 4%	92.—	92.50
1860-ki sorsj. egész (500 frt o. é.) 5% . .	97.75	98.—
1864-ik (100 frt o. é.)	126.50	126.75
Magyar vassuti kölcs. (120 frt ezüstben) .	107 30	107.50
Földtehermentesitési kötvények (100 frt pp. után)		
Magyarországi 5%	—.—	—.—
„ 1867-ki sóradékkal . „	—.—	—.—
Erdélyi . . . . . „	—.—	—.—
Temes-bánsági. . . . . „	—.—	—.—
Horvát- és tótországi . . . . . „	—.—	—.—
Részvények.		
Angol-osztrákbank beüz. 100 frt ezüstb. .	261.25	268.75
Hitelintézet 200 frt	279.60	279.80
Alsó-ausztr. leszámitoló társ. 500 frt . .	895.—	900.—
Francz.-osztr. bank befiz. 60 frt ezüstb. .	111 75	111.25
Nemzeti közraktár társ. Pesten.	—.—	—.—
Nemzetibank	748.—	750.—
Dunagőzhajózási társ. 500 frt pp.	606.—	607.—
Ferdinand északi pálya 1000 frt pp. . . .	2237—	2242—
Trieszti Lloyd 500 frt pp.	385.—	387.—
I. Erdélyi pálya 200 frt ezüstben	169.75	170.25
Államvaspálya pp. 200 frt ezüstben . . .	420.50	421 50
Déli vaspálya o. é. 200 frt ezüstben . . .	180.50	181.50
Tiszai vasut vp. befiz. 140 frt pp	251.75	252.25
Záloglevelek (100 frt után).		
Osztr. földhiteli. ezüst 5%	106.50	106.70
„ 33 évben visszafizetendő o. é.. . .	87.—	87.25
„ nemzeti bank 5% osztr. ért. . . .	92.50	92.70
Elsőbbségi kötvények (100 ft után).		
Alföld-fiumei vaspálya 200 frt ezüst 5% .	88 90	89.10
Duna-gőzhajózás	95.50	96.—
Ferdinand északi vasut 5% pp..	91.—	91.50
Pécs-barcsi vasut 200 frt o. értékben . .	88.75	89 2
I. erdélyi pálya ezüstben 5%	89.—	89.25
Államvasut 500 frank	139.25	139.75
„ 1867-iki „ „	135.—	135.50
Magyar keleti pálya ezüstben	84.90	85.20
Magánsorsjegyek (darabonként)		
Hitelintézet . . . . . 100 frt o. értékb	163 25	163.75
Mary . . . . . pp. 40 frt	34.—	36.—
Dunagőzhajózási . . . . . „ 100 „	100.—	102.—
Keglevich . . . . . „ 10 „	17.—	18.—
Budai . . . . . „ 40 „	33.—	34.—
Pálffy . . . . . „ 40 „	29.—	30.—
Rudolf kor. her. . . . . o. é. 10 „	14.50	15.50
Salm . . . . . „ 40 „	39.—	40.—
St. Genois . . . . . pp. 40„	29.—	30.—

KÖZLEKEDÉS.

Vasuti menetrend.

Aradról Károlyfehérvárra.

Arad indul 5 ó. 52 p. reg. 3 ó. 42 p. d. u.
Radna „ 7 „ 12 „ „ 5 „ 34 „ „ „
Soborsin „ 9 „ 1 „ „ 7 „ 56 „ „ „
Illye „ 10 „ 32 „ „ 9 „ 50 „ „ „
Déva „ 11 „ 30 „ „ 11 „ 2 „ „ „
Piski „ 12 „ 16 „ „ 11 „ 59 „ „ „
Károlyfehérvár érk. 2 óra 20 percz délután és 2 ó. 48 p. délután.

Károlyfehérvárról Aradra.

Károlyfehérvár ind. 4 óra 15 p. reg. 9 o. délel.
Piski „ 6 „ 25 „ „ 11 „ 52 „ „ „
Déva „ 6 „ 49 „ „ 12 „ 22 „ „ „
Illye „ 7 „ 43 „ „ 1 „ 34 „ „ „
Soborsin „ 9 „ 6 „ „ 3 „ 26 „ „ „
Radna „ 10 „ 47 „ „ 5 „ 48 „ „ „
Arad érk, 11 óra 56 p délel. és 7 óra 20 perez este.

Piskiről Petrozsenybe.

Piski indul 12 óra 26 percz délut.
Várallya-Hátszeg ind. 1 ó. 53 p. d. u.
Petrozseny érk. 5 ó. 48 p. délután

Petrozsenyből Piskire.

Petrozseny indul 6 óra reggel.
Várallya-Hátszeg ind. 10 ó. 1 p. reg
Piski érk. 11 óra 15 percz délelőtt

Aradról Pest és Bécs felé.

Arad indulás 12 óra 26 p. délután ben 8 óra 47 p. este
Csaba indulás 2 ó. 7 p délután 11 óra 23 p. éjjel.
Mező-Tur indulás 3 ó. 43. percz d. u. 2 ó. 15 p. éjjel.
Szolnok indulás 5 óra délután 4 ó. 31 p. reggel.
Szegléd érkezés 5 ó. 48 percz d. u. 5 óra 30 p. reggel
Pest érkezés 8 óra 40 p.
Érsek Ujvár 12 „ 58 „ reggel.
Bécs „ 6 „ 18 „ 6 óra 42 p. este.

Bácsből Pest és Arad felé.

Bécs indulás 8 óra percz este
Érsek-Ujvár 12 ó. 38 p. éjjel
Pest „ 6 „ 34 „

Czegléd indulás 9 óra 24 p d. e. 8 óra 19 p. este.
Szolnok indulás 10 óra 47 p. d. e. 9 óra 47 p. este.
Mező-Tur indulás 11 óra 29 p. d. e. 11 óra 40 p. éjjel.
Csaba indulás 1 óra 9 percz délben 2 óra 36 p. reggel.
Arad érkezés 2 óra 52 p. d. u. 5 ó. 11 p. reggel.

Aradról Temesvár felé.

Arad indul 5 ó. 45 percz reggel 4 ó. délután.
Vinga indul 7 ó. 8 percz reggel 5 ó. 38 p. délután.
Szt.-András 8 ó. 22 percz reggel 7 ó. 2 p. este.
Temesvár érk. 8 ó. 48 p. reg. 7 ó. 35 p. este.

Temesvárról Arad felé.

Temesvárról ind. 7. ó. 30 p. reg. 5 ó. 50 p. délután.
Szt.-Andrásról ind. 8 ó. 15 p. reg. 6 ó. 19 p délután.
Vinga indul 9 ó. 51 p. reggel. 7 ó. 20 p. este.
Arad 11 óra 7 percz reggel 8 ó. 20 p. este.

Csabáról Zomborba és vissza.

Csaba ind. 2 óra 35 p. délután 7 óra 4 p. reggel.
Vásárhely ind. 5 ó. 20 p. d. u. 10 ó. 48 p. reggel.
Szeged ind. 2 óra 25 p. délu. Zombor érk. 6 óra este.
Zombor ind. 8 óra 30 p. reggel. Szeged ind. 2 óra 33 p. délután 9 ó. 10 p. reggel.
Vásárhely 3 óra 48 p. délután 10 ó. 23 p. reggel.
Csaba 6 óra 34 percz este 12 ó. 47 p. délben.

Buda—Trieszt és vissza.

Buda ind. 7 óra — p. r. 9. óra 30 p. este.
Trieszt érk. 8 ó. 20 percz r. 8 óra 15 p. este.
Trieszt ind. 7 óra 10 p. reggel 8 óra 15 p este.
Buda érk. 5 óra 49 p. reggel 7 óra 58 percz este.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

HIRDETÉSEK.

Aradmegye Seprős község határában circa 3000—4000 darab élő tölgyfa részben vagy egészben eladó; értekezhetni ifj. Czárán János tulajdonosnál Seprősön.

354—1—3

349 2 3

Pályázati hirdetmény.

A vallás és közoktatási miniszter u. f. é. 544 sz. a. kelt rendelete értelmében, az Arad-Csanád megyei tankerületi 500 fr. évi fizetés s 120 fr. lakbér illetékkel ellátott üresedésben lévő tollnoki állomásra pályázat nyittatik.

Mind azok, kik a megyei helyi viszonyokat ismerve a divó nyelvekkel s a tanügy terén is jártassággal birnak, e hivatalra képesitve pályázni szándékoznak, felhivatnak, hogy okmányokkal felszerelt folyamodványaikat e hirdetés keltétől számitott 4 hét alatt alól irthoz czimezve megküldeni sziveskedjenek.

Kelt Makón april 26 1871.

Hofbauer Sándor.
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

22/1871. törv. 343—3—3

Árverési hirdetmény.

Az Uj-Arad kerületi szolgabiróság részéről ezennel közhirré tétetik: miszerint Kresztics Döme aradi lakos részére 300. forint tőkekövetelése ugy járulékai erejéig adós Hoffmann Simon aradi kereskedő és uj-aradi italmérési jog al bérlőjétől **f. évi márczius hó 5-én** biróilag lefoglalt összesen 478 frt 55 krra o. é. becsült különbféle pálinkák és pálinkás hordók, ugy az italmérés üzésére használt eszközök Uj-Arad mezőváros fő-utczáján lévő ital raktári helyiségben **f. évi május hó 11-én** d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverés utján a legtöbbet igérőnek kész pénz fizetés mellett eladatni fognak.

Egyuttal mind azok, kik a lefoglalt tárgyak iránt tulajdoni vagy más igényt avagy elsőbbségi jogokat érvényesithetni vélnek, ebbeli kereseteiknek az árverés kezdetéig Temesmegye uj-aradi kerület szolgabirói hivatalánál mint végrehajtó bíróságnál — eszközlendő benyujtására felszóllittatnak, különben a később beadott kereset a végrehajtás folyamát nem gátolván, igénylő egyedül a vételár fölöslegére fog utasittatni.

Uj-Arad, 1871. évi április hó 26-án.

Muntyán Gyula,
m. esküdt mint végrehajtó.

1474/1871. szhoz. 347—3—3

Árverési hirdetmény.

Az Aradmegye tiszti ügyészség részéről Mekkes Janku ellen lefolytatott végrehajtási ügyben 1474/1871. szám alatt kelt árverési végzésnél fogva a Ternova községi 91. számu tjkvben Mekkes Janku és Anutrisora nevén felvett 1026 frtra becsült, és 113 számu ház, beltelek, és ¼ földből álló ingatlannak Mekkes Jankut illető hanyada a kikiáltási összegül elfogadott becsár fele 10%-nak letétele mellett Ternován a községházánál 18/1. évi **junius hó 10-ik** napján becsáron vagy azon felül, és 1871 évi **julius hó 10-ik** napján becsáron alól is mindenkor d. e. 10 órakor következő feltételek mellett el fog adatni.

Vevő a vétel ár felét a bánatbér beszámitása mellett azonnal leütéskor árverelő biró kezébe, — a második fele részt pedig a leütés utáni három hó alatt, és pedig az árverés napjától számitott 6% kamattal Aradmegye tvszékénél lefizetni köteles.

Vevő a vételár első részletének lefizetése után a megvett ingatlanságnak azonnal tettleges birtokába lép, annak tulajdonát azonban csak az egész vételár lefizetése után a tkvi átirás által nyeri meg.

A birtok átruházási illetéket egyedül vevő viseli.

Evvel egyszersmind azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen tkkvi hatóság székhelyén vagy annak közelében laknak felhivatván, hogy a prtás 433. §-hoz képest itt helyben megbizottat rendeljenek, s azok nevét az eladásig jelentsék be, egyuttal mindazok, kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesithetni vélnek, felszólittatnak, miként a prdrts 466. §-a értelmében igénykereseteiket törvényszabta határidő alatt nyujtsák be.

Kelt Aradmegye törvényszékének 1871. évi márcz. hó 8-ik napján tartott telekkönyvi üléséből.

Aradmegye tkvi hatósága.

348 2—3

Pályázat orvos-tudor állomásra.

Aradmegye Boros-jenői járási szegény ápolda és kórház intézetébe üresedésbe jött orvos-tudor állomásra, mellyel 400 f. o. é. fizetés, hat öl tűzi fa, az intézetben három szoba, konyha, kamara, padlás, és kert van kapcsolatban, ugy helyben mint vidéken orvosi gyakorlat szabadalmazással, ezennel pályázat nyittatik. — Ezen állomást elnyerni kivánó orvos-tudor urak felkéretnek orvos-tudori oklevelök és egyéb okmányaikkal csatolt kérvényeiket f. évi junius hó 10-ig a Boros-jenői szolgabirósághoz, mint az intézet elnökségéhez beküldeni.

Kelt Boros-Jenőben, 1871. aprilis hó 27-én.

Czárán Antal.
kórházi elnök.

344 2—2

Aradi légszeszvilágitási részvény-társulat.

Folyó évi május 1-től kezdve fog a légszesz gyár irodájában naponta 9 órától 12-ig a folyó évi **február 26-ki** közgyülés által részvényenként 5 forintra határzott 1870-ki osztalék kifizettetni.

Az igazgatóság.

A Berzai rendszeresitett irnoki állomásra, egy

a magyar- és román-nyelvben

jártas egyén kerestetik. 340—2—3

Folyó évi máj. hó 15-én herczeg Sulkowszki uradalmában Pankotán következő saját termésü borok árverés utján kész pénz fizetés mellett eladatni fognak.

I. Magyarádi borok.

600	akó	1869-diki	termés
250	„	1868 „	„
150	„	1867 „	„
200	„	1866 „	„
100	„	1865 „	„

II. Rajnai borok.

60	akó	1869-diki	Almási
100	„	1868 „	„
60	„	1866 „	„
20	„	1863 „	„
30	„	1862 „	„

300—4—4

Uradalmi felügyelőség.

1496/1871 P. 357—1—3

Árverési hirdetmény.

A világosi járás főszolgabirósága részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint néhai Haneskker Péter és neje glogováczi örökhagyók hagyatékához tartozó s a világosi 1395. számu tjkben felvett szőllő a folyó 1871. évi **május hó 30-ik** napján reggeli 10 órakor Ó-Világos községházánál nyilvános árverés alkalmával a legtöbbet igérőnek el fog adatni.

Az árverési feltételek következők: kikiáltási ár 400; frt a bánatpénz 10% ; a vételár ⅓ része a bánatpénz betudásával azonnal végrehajtó biró kezeibe befizetendő; ⅓ része két hó, — utolsó ⅓ része 4 hó mulva mindenkor 6% kamattal a glogovácz árvatárba befizetendő; vevő azonnal a szőllőbirtokába lép.

Galsa, 1871. április 28.

Rusu Gusztáv,
t. szbiró, mint kik. végrehajtó.

1480/1571. 352—2—3

Hirdetmény.

Sz. kir. Aradváros törvényszéke részéről ezennel felhivatnak mind azok, a kik az aradvárosi 2693. számú telekjegyzőkönyvben felvett, és néhai Pópa Mihály és neje Gyermann Floare hagyatékához tartozó Gáj külvárosi 67 számú ház és 32-9. h. r. számú telekhez örökjoggal birnak hogy ezen hirdetmény közzétételétől számitandó 45 napok alatt annál bizonyosabban jelentkezzenek, minthogy ellenkező esetben a fentebbi ingatlan Pópa Duna Sófiának átadatni fog.

Kelt Arad sz. kir. város törvényszékének 1871. évi april hó 22-én tartott üléséből.

Pullió Constantin,
főbiró.

Biris Gergely.
aljegyző.

178/1871. 356—1—3

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságu közmunka és közlekedési miniszterium 1871. é márczius 31-én 5151. szám alatt kelt rendelettel a Debreczen fejértemplomi állam-út Arad-Simánd; s a Szeged-Kolosvári állam-út Arad Pécska közötti szakaszának törtkővel eszközlendő javitására 20,000 és 30,000, összesen 50,000 forintot engedélyezett.

E czélra csupán zártirásbeli ajánlatok tárgyalása rendeltetvén, a határidő 1871. évi **màjus hò 14-ik** napjára, délelőtti 9 órára tüzetik ki, az alólirt hivatal irodájában.

A vállalkozni kivánók felhivatnak, miszerint mindegyik államutra külön, vagy mind a kettőre együtt irásbeli ajánlataikat 10% biztositékkal ellátva és szabályszerüen felszerelve a kitüzött időig benyujtsák, midőn a résztvevők jelenlétében a zárt ajánlatok felbontatván a legolcsóbban vállalkozó biztositéka vissza fog tartatni, a többieké pedig visszaadatni.

Később beérkező ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

A felosztási kimutatások és vállalkozási feltételek az alólirt hivatal irodájában megtekinthetők.

Arad, 1871. évi április hó 25-én.

A magyar kir. mérnöki hivatal.

Molnár Pál, m. k.
kir. főmérnök.

Laptulajdonos Bettelheim Vilmos. — Arad. 1871. Nyomtatja és kiadja Réthy Lipót. (Főtér, a Minoriták zárdájával szemben.)